

Zlatni presek

број 07 | година 10 | септембар 2022.

SCHOOL OF
DESIGN
ШКОЛА ЗА
ДИЗАЈН

ЗЛАТНИ ПРЕСЕК

Школа за дизајн, Београд

ISSN 2334-7910

Ново лице школе / Укључи се! / Линије и слова
Здраво, ја сам... / Свет дизајна, уметности, архитектуре
Алумни Школе за дизајн / Посете, путописи / Свет културе

ISSN 2334-7910

ШКОЛА ЗА ДИЗАЈН SCHOOL OF DESIGN

А Г Д Т М

Крупањска бр. 3, 11000 Београд,
www.dizajnerska.edu.rs, didizajn@eunet.rs

Уводна реч

Добродошли на странице седмог броја часописа „Златни пресек“!

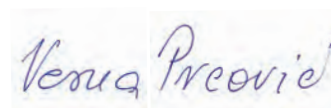
Представљамо вам активности из школског живота, занимљивости из света дизајна и уметности, извештаје са различитих догађаја и дешавања у којима су учествовали наши ученици.

Задовољство је сарађивати са ученицима и наставницима у креирању и реализацији часописа. Поносни смо на претходно постигнуте резултате. Друштво за српски језик и књижевност наградило је пет бројева часописа.

Све бројеве часописа можете погледати на сајту школе.

Надам се да ће сваки објављени број бити подстицај за ученике и наставнике. Захваљујем се уредницима Кристини Кнежевић и Тијани Динић, као и сарадницима који су учествовали у реализацији часописа!

Весна Прцовић, директор Школе за дизајн

Handwritten signature of Vesna Preovic in blue ink.

Издавач:
Школа за дизајн

Идејни креатор:
Весна Прцовић, директор Школе за дизајн

Редакција:
Нађа Милић ИЛТ
Анђела Тасић ИЛТ
Даница Бубало ИЛТ

Уредник:
Кристина Кнежевић

Сарадници:
Јована Рувидић ШГ
Николина Попов ША
Софија Пуровић ШГ
Ива Коврлија ШГ
Марија Бурсаћ ИЛТ
Огњена Гагић ИГ
Миа Јевтић ИГ
Тара Томић, ИЛТ
Ана Симић ИЛТ
Анђела Тасић ИЛТ
Лена Антић ИЛТ
Милица Берић ШИД
Андреа Давидовић Марото ИЛТ
Весна Прцовић, директор
Милица Родић, наставник
Смиљка Коцић, наставник
Јован Марковић, наставник
Горан Рецепи, наставник
Ранка Хрваћанин, наставник
Анђелина Марковић, наставник
Александар Загорац, наставник
Драган Марковић, наставник
Марија Ђурић, наставник

Назив часописа:
Златни пресек

Илустрације за насловну страну:
Петра Чановић ШИД

Графичко обликовање
Тијана Динић

Рецензент:
Кристина Кнежевић

Штампа:

Издања часописа доступна су на сајту Школе за дизајн: <http://www.skolazadizajn.com/>

Адреса: Редакција „Златни пресек“
Крупањска 3, Београд
Телефон: 011 2665130
E-mail: biblioteka@dizajnerska.edu.rs

Реч редакције

Познато је, још из далеке прошлости, да су уметници разних епоха, пратећи савршену пропорцију, створили безвремена дела. Тајанственост најсавршеније могуће пропорције одолева времену, те се и ововремена наука, уметност и филозофија живо њоме баве.

Сасвим природно, тежња ка савршеној мери најчешће се поставља као аспирација у свему што човек намерава да постигне. Тежећи савршенству у раду и подучавању, наша школа покренула је часопис „Златни пресек“ пре неколико година. Надареност и знање ученика, чији су радови грађа часописа, потврђен је бројним наградама на свим нивоима такмичења.

При уређивању часописа поштовали смо већ установљене циљеве, који се тичу бриге о педагошким начелима и ученичким интересовањима. Кроз прикупљање грађе и уређивање часописа истраживали смо културу, образовање и сопствени сензибилитет. Приказали смо само део школског живота, будући да је било проблематично одредити се за ограничен број тема.

Пред Вама је седми број часописа „Златни пресек“, прихватите га као сажет приказ креативности ученика и несебичне потпоре наставника.

Кристина Кнежевић

Текстуалне прилоге слати у електронском облику (користити програм Microsoft Office Word). Користити фонт Times New Roman, у хирличној писму. Величина слова треба да буде 12 pt, у прореду 1.5. Користити формат странице А4. Користити Serbian (Serbian Cyrillic) тастатуру, односно употребљавати све словне знакове које употребљавамо у српском језику (нпр. ш, ђ, ч, ђ, ж). Не користити дељење речи на слоге на крају реда. Користити знаке навода карактеристичне за српски језик, тако што ћете за језик документа користити Serbian опцију, што можете подесити у доњем левом углу (u Word-u).

Слике треба да буду у резолуцији од 300 dpi, у TIF формату, у CMYK-у, величине до 20 MB.

Ново лице школе

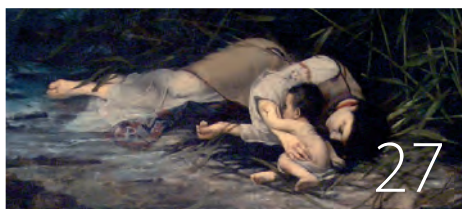
Укључи се!

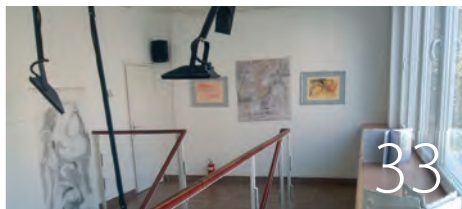
Здраво, ја сам...

Свет дизајна,
уметности,
архитектуре

Алумни
Школе за дизајн

Линије и слова

Посете,
путописи

Садржај:

01 Уводна реч

02 Реч уреднице

Ново лице школе

04 Школа из угла младог дизајнера...

Укључи се!

- 06 Хуманитарна акција у Кући краља Петра I
- 07 Хуманитарна изложба у школској галерији
- 08 Међународни стрип конкурс „Каиш“
- 10 Ентеријери београдских кућа 19. века
- 12 Мумија Несмин у Народном музеју
- 13 Минијатурни бијенале 8
- 13 На први (п)оглед
- 14 Музеј аутомобила
- 16 Изложба фотографија „Трагом светла“
- 18 Светосавска изложба
- 20 Изложба Од А до Ф

Здраво, ја сам...

- 22 Ањина награда
- 24 Награда за најбољи рад из области скулптуре
Награда Дубравко Милановић
- 25 Ива Буњевац
- 26 Тара Томић

Свет дизајна, уметности, архитектуре

- 27 „Утопленица“, Ђорђе Крстић
- 28 „Comedian“ („Комичар“)
- 29 Стари Јеврејин, Рембрант Архитектура
- 30 Шигеру Бана
- 32 Марина Абрамовић

Алумни Школе за дизајн

- 33 Марија Ђурић

Линије и слова

- 34 Ликовни и литерарни радови
ученика Школе за дизајн

Посете, путописи

- 38 Скулптуре од песка

Свет културе

- 40 Водич кроз позориште

Школа из угла младог дизајнера

На први поглед скривена од радозналочка пролазника, у улици на Дедињу, у Београду, смештена је, уметничким духом омађијана, Школа за дизајн.

Школа за дизајн има 5 образовних профила: ликовни техничар, дизајн ентеријера и индустријских производа, амбалажа, графички дизајн и дизајн текстила. Свих пет смерова је увек функционисало као једна заједница, поред малих чарки и задиркивања увек постоји добра сарадња и пријатна радна атмосфера у коју се радо враћате. Увек је ту здрава конкуренција и надметање: ко ће бити бољи, наравно у позитивном смислу, као подстрек да напредујете. На смеру дизајн текстила који сам ја похађала ове четири године, прикупила сам доста нових сазнања из различитих видова уметности и дизајна, а са сигурношћу могу да кажем да ће исто рећи било који ученик Дизајнерске школе.

Када проведете, као ја, пуне четири године на овом месту, тешко вам је да се одвојите од њега и схватите да је то крај путовања, а да ћете нова уметничка искуства стварати негде другде. Некако се саживите са Дизајнерском, са свим људима са којима проводите већи део дана и они Вам постану као породица. Сваки дан је као неко ново искуство, ново истраживање и сви професори вам више нису само професори, већ их доживљавате као најближе људе, пријатеље, породицу. За све време док сам била ђак ове школе, дошла сам до много нових знања и искустава, и то не само уметничких. Никада нећу заборавити савете које смо сви ми добијали, везане за разне животне ситуације и дилеме и то што сам знала да у сваком тренутку могу да се ослоним на своје професоре који су представљали константу подршку у мом целокупном раду. Уз њих сви ми сазревамо

и формирамо се као људи и првенствено нас сви они уче да постанемо добре особе, а онда и успешни уметници.

Школа за дизајн има неки посебан дух, атмосферу која на специфичан начин оплеменењује и зато је овај чланак првенствено намењен свим наредним генерацијама, као позив да постану саставни део овог колектива, јер и кад завршите Школу за дизајн, она ће увек бити део Вас и остаће незаборавни део одрастања испуњен догодовштинама блиским само нама, дизајнерима.

Лена Антић, IVT
Фотографије: Ранка Хрваћанин

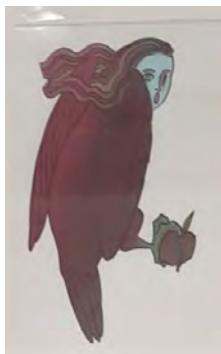
Хуманитарна акција у Кући краља Петра I

У Кући краља Петра I одржана је десета хуманитарна изложба „Сликом до помоћи“. Изложбу су подржали Међугенерацки волонтерски центар, Општина Савски венац и ДКЦ „Мајдан“. Изложба се традиционално одржава у октобру, месецу солидарности са старијима и борбе против сиромаштва. Ученици наше школе учествовали су у радионицама, бавили се организацијом изложбе и кутка Школе за дизајн. Уложени труд великог броја ученика, као и наставница Смиљке Коцић и Марије Ђурић учинио је овај догађај лепшим.

М. П.

Рибе, Валерија Величковић, IIIЛТ

Лена Васовић, IIIЛТ

Марко Мрдовић, IЛТ

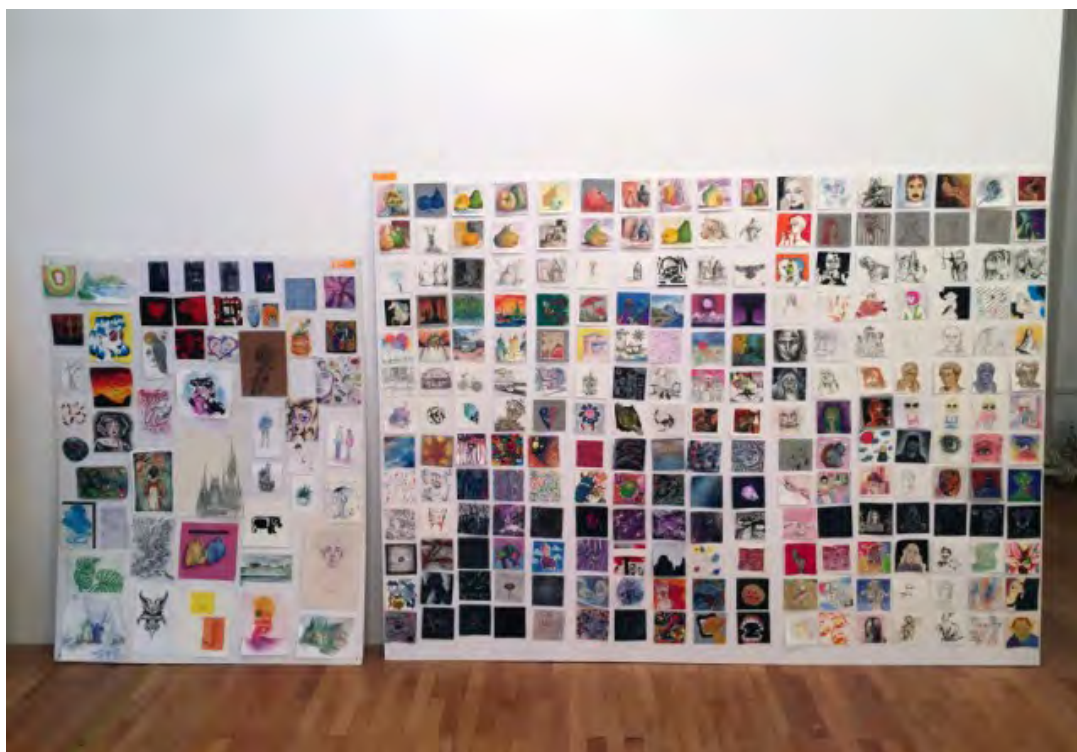
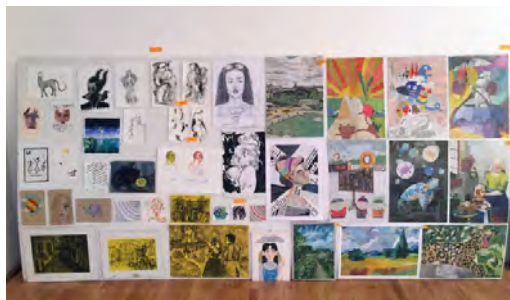
Милица
Јовановић, IVГ

Хуманитарна изложба у школској галерији

Последња недеља октобра обележава се као недеља посвећен аоболелима од Epidermolysis bullose, која је позната и као *болест летира*. У четвртак, 31. октобра, у школској галерији, одржана је продајна изложба за нашу ученицу Ану, која се бори са овом тешком болешћу. На изложби су били изложени многобројни радови наших ученика, попут слика, графика, оригамија, накита и шоља. На отварању изложбе, као знак подршке, ђаци и професори носили су црвену боју. Изложба је трајала недељу дана. Била је отворена за све коју су хтели да пруже помоћ, па је самим тим била прилично посећена. По завршетку изложбе новац од продаје уметничких радова уручен је Ани.

Ива Коврлија, IIIГ

(фотографије претходно објављене на школском сајту)

Међународни стрип конкурс „Каиш“

Процес израде стрипа био је валовит, одустајала сам и враћала се задатку неколико пута. Пресудне тренутке тог турбулентног пута превазила сам уз помоћ пријатеља. Мила, другарица из школе, знала је да с уживањем цртам стрипове и израђујем анимације. Уз њену подршку сам се и пријавила на конкурс, премда је сазнала детаље конкурса пре мене. Кад год бих размишљала о одустајању, пружала ми је подршку да наставим. Неизмерно сам јој захвална јер бих, вероватно, одустала од конкурса без пријатељске помоћи.

Цртање слика које причају саме за себе, крећу се и живе представља посебан ужитак за мене. Пре но што сам почела да се бавим анимацијом, пратила сам манге и аниме. Упркос томе што су и манге и аниме нису карактеристичне за наше поднебље и тешко је примити их, налазим да је начин изражавања азијских аутора некад фасцинантан. Постоје многи серијали за које могу рећи да су уметничка дела и из којих и те како може да се учи.

Овај конкурс био је идеална прилика да нацртам цели стрип. До тада никада нисам нацртала комплетан стрип. Увек сам радила делове, вежбала анатомију, перспективу, креирала ликове, створења, али никада их нисам спајала у једну целину.

Иако сам с радом почела осам дана пред окончање конкурса, успешно сам завршила стрип. Самој себи поставила сам изазов да у кратком року завршим детаљан и опширан задатак. И била сам задовољна својим радом.

Много је времена прошло а тему нисам успевала да формирам. Искрснула је у тренутку, искристалило се и почела сам да радим на причи о девојчици која убија змаја. Нацртала сам много скица, појашњавала сам себи самој где и како да укомпоујем сцене да би стрип био јасан и читак. Можда је једино грешка то што сам превише времена провела цртајући те скице а не сам рад. Сам рад сам радила лајнерима и воденим бојама. Форма стрипа није класичан кадар за каиш-стрип. Свакако, првобитна идеја била да тестирам себе, невезано за конкурс. На крају сам након консултације са ментором одлучила да предам рад и драго ми је што јесам, јер иначе никад не бих ни претпоставила да ће тај стрип освојити треће место.

Марија Бурсаћ, ПЛТ

(фотографије преузете из приватне архиве)

Ентеријери београдских кућа 19. века

Дана 13. 11. 2019. године организована је посета Конаку кнегиње Љубице у Београду за ученике треће године Образовног профила индустријски дизајн. Ученици су имали прилику да обиђу конак и погледају сталну изложбenu поставку под називом "Ентеријери београдских кућа 19. века". Поставку чини репрезентативни избор предмета ликовне и примењене уметности из збирки Музеја града Београда. Предмети су настали током 19. века као производ западноевропске и домаће занатско-уметничке и индустријске производње. Припадали су представницима владајуће династије Обреновић и угледних грађанских породица. Стална поставка приказује настанак и развој високе грађанске културе, начин живота и становање у деветнаестовековном Београду.

Текст и фотографије:
Александар Загорац, наставник

Мумија Несмин у Народном музеју

За ученике првог разреда Образовног профила индустријски дизајн организована је 30. 11. 2019. године посета Народном музеју. Ученици су имали прилику да погледају изложену мумију Несмин која представља посмртне остатке староегипатског свештеника. Мумију је у Луксору купио Хади Павле Риђички давне 1888. године и поклонио је Музеју.

Несмин је служио у храму Мина, бога плодности, и био је задужен за облачење статуе овог божанства и бригу о његовој одећи. У стакленој витрини се налази дрвени ковчег у коме је смештено мумификовано тело, са прекрштеним рукама преко груди, које је умотано у неколико слојева ланеног платна, а завршни слој је премазан смоластом материјом. Мумију красе и разни прилози - амулети од злата, лапис лазулија и фајанса, као и огрлица од фајансних перли.

Текст и фотографије:
Александар Загорац, наставник

Минијатурни бијенале 8

Јована Рувудић, ученица наше школе, освојила је Металчеву награду на ликовном конкурс „Минијатурни бијенале 8“. Поставку је чинило 2200 радова младих уметника с територије Горњег Милановца. Ван конкуренције нашло се 315 радова из основних, средњих школа и уметничких атељеа из Чачка, Ужица, Краљева, Шапца, Ниша и Београда.

Додељено је девет награда (по три награде у три категорије), петнаест похвала, једна специјална награда, четири похвале за колекције и награде за ауторе из гостујућих градова. „Минијатурни бијенале 8“ био је најавна манифестација „15. Међународног бијенала уметности минијатуре“, с идејом промовисања уметничког изражавања деце. Изложба је била оворена од 29. новембра до 12. децембра 2019. године.

М. П.

На први (п)оглед

Дана 12. 3. 2020. године је организована посета Музеју примењене уметности где су ученици 1. групе 3. године одсека индустријски дизајн имали прилику да погледају сталну поставку под називом „На први (п)оглед“. Ученици су кроз стручно вођење Лее Зеи могли да чују причу о стилском намештају различитих епоха, као и техникама обраде дрвета. Посебну пажњу им је привукла столица која је рађена по нацртима Драгутина Инкиострија Медењака урађена у дрвету и тапацирана кожом, као и табернакл орман направљен од дрвета украшен маркетеријом (корен ораха, шимшир, топола, јасен) који припада стилу барок.

Текст и фотграфије:
Александар Загорац, наставник

Музеј аутомобила

У оквиру блок наставе за предмет Обликовање организована је посета Музеју аутомобила за ученике трећег разреда Образовног профила индустријски дизајн. Музеј се налази у згради на адреси Мајке Јевросиме 31, која је под називом Модерна гаража проглашена за културно добро, а изграђена је 1929. као прва јавна гаража на Балкану, у којој су били смештени и аутомобили учесника прве београдске међународне трке одржане 3. септембра 1939. године.

У гаражи олдтајмера налази се и возачка дозвола првог српског шофера Сретена Костића и, наравно, стари и раритетни аутомобили. Најстарији је француски марот-гардон из 1897, а првенац у колекцији је форд модел Т из 1925, набављен четрдесет година касније и за који је било потребно десет година да буде доведен у првобитно стање јер је био преправљен у камионет, а и дуго се трагало за задњим делом аутомобила.

Музеј поседује и завидну колекцију научне и стручне литературе о аутомобилизму, возачке дозволе, прве саобраћајне прописе и законе, регистарске таблице, алате, снимке и фотографије. Од занимљивијих експоната издвајају се витрина са личним стварима Сретена Костића, првог шофера у Србији, старе бензинске пумпе, међу којима је најинтересантнија „Код слепог шофера“ Боже Тврдишића.

Музеј има и експонате у вези са трком Велика награда Београда. Трка се одржала на стази „Калемегдан парк“ и била је највећи спортски догађај Београда у то време. У прилог томе говори и да је трку гледало 75.000 гледалаца. Занимљиво је да је трка одржана у част рођендана младог краља Петра II Карађорђевића и да је у трци учествовао и наш возач Бошко Миленковић у ауту Bugatti 51.

Текст и фотографије:
Александар Загорац, наставник

Изложба фотографија „Трагом светла“

Покровитељ: Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

Организатор такмичења: Школа за дизајн, Београд

Жири: Бојана Бојовић, Ел Гвојос, Воислав Субота

Концепција изложбе: Ранка Хрваћанин, Горан Рецепи, Матија Јевитић

Дизајн: Матија Јевитић

У Конаку кнегиње Љубице, 14. јануара 2020. године, отворена је трећа изложба фотографија ученика средњих ликовних струка под називом „Трагом светла“. Изложбом је завршено Републичко такмичење из класичних ликовних медија – фотографија, за школску 2018/2019. годину.

Републичко такмичење ученика средњих школа у класичним медијима, у области фотографије, у дидактичком смислу постаје основа активности младих фотографа и прилика је за афирмацију и почетак уметничке каријере. Кроз такмичења и изложбе најбољих фотографија исказује се напредовање ученика од техничких вештина, запажања детаља, постављања стандарда у сложеном процесу израде фотографије, до развијања апстрактног размишљања.

Ова изложба је републичког карактера и значајан је искорак у уметничком образовању ученика средњих школа, чији радови пуноћом уметничког израза, идејном подлогом и техничко-технолошком обрадом указују да је настава фотографије напредовала, као и да је тежиште и даље на чистој ликовној форми. Фотографије су сврстане у две тематске целине – слободна тема и „Живот улице“, у категоријама монохром и колор-фотографије, и бележе тренутке савременог живота и модерног друштва кроз уметничку перцепцију аутора. Несумњиво је да фотографија код нас постаје доминантна уметничка форма која прожима све уметничке области.

Весна Прцовић,
директор Школе за дизајн

(претходно објављено на каталогу за изложбу „Трагом светла“),
фотографије претходно објављене на школском сајту)

2020 **3** републичко
такмичење у
фото
графији

Конак кнегиње Љубице;
Кнеза Симе Марковића 8, Београд;
www.mgb.org.rs;
радно време: од 10 до 17 часова

дизајн: Матија Јевтић | фото: Ружица Ристивојевић

SCHOOL OF
DESIGN
ШКОЛА ЗА
ДИЗАЈН

МУЗЕЈ ГРАДА БЕОГРАДА
BELGRADE CITY MUSEUM

Уторак у 19:00, 14. јануара - 26. јануара 2020.

ТРАГОМ СВЕТЛА

Светосавска изложба

У овој школској години прослава Савиндана протекла је кроз неколико пригодних активности: радионица „Символика славског колача“, хорско извођење, казивање Светосавске беседе, награђивање најбољих радова (ликовног и литерарног), школски квиз и додела награда победничком тиму.

У оквиру прославе отворена је Светосавска изложба, радови пристигли на конкурс чинили су део изложбене поставке. Комисија је наградила рад на тему „Ако рај није у теби самоме, никада нећеш ући у њега“ Марије Бурсаћ, ученице другог разреда Образовног профила ликовни техничар. Посетиоци су видели радове израђене ликовном техником зграфито, радове инспирисане средњовековним сликарством, групни рад – инсталацију на тему „Шта год ткаш, везуј концем за небо“ и друго.

Вајарски радови ученика који су учествовали на радионици припреме славског колача и његових украса били су изложени у школском холу.

Велики број ученика и наставника радио је на припреми и организацији изложбе. Модерним и традиционалним уметничким изразом млади уметници представили су мотиве наше културе и историје.

А. П.

Фотографије: Ранка Хрвањанин
(фотографије претходно објављене на школском сајту)

Изложба Од А до Ф

Назив изложбе „Од А до Ф” симболично представља пут од почетака па до огромног раскршћа света фотографије, где разни путеви воде ка Ш, коме се неки, својим стваралачким путем приближе мање или више. Од оснивања, давне 1963. године, Школа за дизајн је увек у плановима и програмима имала предмет фотографију. Током деценија рада школе редовни фонд часова се мењао, као и број одсека који су у предвиђеном програму имали могућност изучавања фотографије. Тамо где и кад је није било, а било је потребе и жеље за учењем и радом, допуњавала је фото-секција. Наравно, рад фото-секције осцилира ритмом школског календара, сменом генерација четворогодишњег школовања, те бројем заинтересованих ученика. Изложба даје пресек рада фото секције у периоду 2016-2020. године. Овај период се поклапа са организацијом Републичког такмичења из фотографије за ученике средњих уметничких школа, под покровитељством Министарства

просвете, а у организацији Школе за дизајн. Добијање шансе да покажу своје радове и освоје валоризоване награде, изазива ланчану реакцију интересовања и ангажовања ученика. Квалитет насталих радова, чланова фото-секције је далеко изнад стандардних радова у оквирима редовног програма предмета Фотографије. Ово потврђује велики број освојених награда на одржаним Републичким такмичењима, као и републичким и међународним конкурсима, под патронатом ФСС. Некада врло активни чланови секције, многи су данас успешни студенти неких од уметничких факултета. Организовање ретроспективне изложбе сматрао сам својим дугом према овим младим људима, са којима је било задовољство радити, а са надом да ће се ова прича наставити, новим члановима фото-секције.

Професор Фотографије, Горан Речеџи

(претходно објављено на школском сајту)

ретроспектива 2016 / 2020

Изложба фотографија фотографске секције

23. априла у 19 часова

Изложба је отворена до 09. маја 2020.

Студентски културни центар Београд - Краља Милана 48, Београд
www.skc.rs; srecnagalerija@skc.rs; радно време: 11:00 - 18:00

FOTO
SEKCIJA

СТУДЕНТСКИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР
СРЕЊНА ГАЛЕРИЈА

SCHOOL OF
DESIGN
ШКОЛА ЗА
ДИЗАЈН

Школа за дизајн

Ањина награда

Ањина награда, која се ове године додељује 28. пут, постала је својеврстан потпис наше школе. Овај догађај за све нас је веома важан и живот школе је готово незамислив без ње.

Додељује је Фондација, коју је основала породица Ање Вере Чолић, некада ученице наше школе. О њеном неизмерном таленту и, слободно можемо рећи - стваралаштву, говорили су и њени ондашњи наставници и читава генерација. Кажу да је умела да наслика све што је видела, и боље од тога, умела је да наслика чак и снове својих вршњака. Наставници и стручна јавност кажу да је једнако квалитетно радила са свим материјалима - дрветом, глином, текстилом, а израђивала је и уметнички накит. Била је зрели ликовни стваралац са шеснаест година.

Велика је част учествовати на конкурс и освојити Ањину награду. То је и прилика да ученици представе своје рад, таленат и технику. Разумљиво је да ова награда има велики значај и може припадати само оном ученику, који поседује широк спектар уметничких способности и квалитета. Ове године за доделу Ањине награде конкурисале су ученице: Марта Чкоњевић, IV година на Образовном профилу техничар дизајна амбалаже, Милица Јовановић, IV година на Образовном профилу техничар дизајна графике, Николија Станојевић, Даница Милић и Ана Симић, ученице IV године на Образовном профилу ликовни техничар и Лена Антић, IV година на Образовном профилу техничар дизајна текстила.

Ањина награда је одлуком комисије додељена Николији Станојевић, ученици Образовног профила ликовни техничар, чији се рад издвојио својом креативношћу, широким избором тема, зрелошћу и умећем изведбе. Такође, комисија је похвалила Даницу Милић за креативност показану у малим цртежима.

Весна Прцовић,
директор Школе за дизајн

(претходно објављено на сајту Школе за дизајн)

Награда за најбољи рад из области скулптуре

Награда *Дубравко Милановић*

Велико нам је задовољство и част да прогласимо конкурс за Дубравкову награду успешним и тиме одамо признање Дубравку Милановићу, некадашњем професору Школе за дизајн, кроз избор најбољих радова из области скулптуре у школској 2019/2020. години. Упркос изазовима ванредне наставе одзив ђака је био на високом нивоу, као и квалитет радова којим су аплицирали на конкурс, радећи у кућној изолацији.

Велику захвалност и признање одајемо академском вајару и професору Мирољубу Стаменковићу на челу жирија, без ког овај конкурс не би био одржан. Селекцију радова су спровели професори вајања мр Љиљана Гранић Палфи и Петар Ђурић, а званична одлука је донесена (3. 6.2020. године).

Ана Симиџија, ученица четвртог разреда Образовног профила ликовни техничар, најбоља је ученица на свом образовном

профилу, уједно и победница овогодишњег конкурса за најбољи вајарски рад. Дубоки рељеф, под називом "Тајна је у њима", рађен је у природној величини. Састоји се од портрета груписних у диптих.

Први диптих, на коме су чланови Анине породице – отац, деда и бака, описују различите доби а изразом лица тежину проживљених живота и различитих судбина.

Други диптих је Анини пријатељи, млађа генерација која својим опозитом младошћу такође прича причу својих емотивних стања... Среће, туге, забринутости.... Ана је уписала и Академију, одсек Вајарство, на моје инсистирање. Препознала сам њен таленат, подржавала је и резултат је био сјајан: била је друга на ранг-листи на пријемном испиту.

Љиљана Гранић Палфи, наставник

Тара Томић

Радови обухватају како студије мртве природе, портрета или пејзажа чије основно полазиште проистиче из посматрања природе и околине, тако и имагинације која се заснива на сопственим идејама и току мисли испољеним кроз пејзаж и фигурацију. Основа и тежиште ових радова лежи у утиску који окружење или конкретан мотив оставља на мене и свој траг урезује на папир игром боја, светлости и линија.

Они су делом резултат школских задатака који су ме интригантном тематиком подстакли на слободнији и маштовитији начин изражавања и истраживања мотива. То се испољило било кроз једноставну студију ритма и равнотеже представљену мртвом природом, приказ света онако како би изгледао без присуства људи или радова на тему "Вране", насталим кроз истраживачко стваралачки процес за ИОПЗ. Технике којима су ове идеје и размишљања спроведене у дело јесу темпера, угљен, туш као и техника дигиталног сликарства.

Текст и радови: Тара Томић, ШЛТ

Аутор: Ива Буњевац IVT,
Декоративна тканина – идејна решења на задату тему:
„Douglas Coupland / Даглас Копланд“;
предмет Обликовање текстила;
ментор: Зорица Пејчић

„Утоплѣница“, Ђорђе Крстић

Ђорђе Крстић је рођен 1851. године у Старој Кањижи. Након завршене основне школе и обућарског заната одлази из тадашње Аустроугарске у Београд, како би наставио школовање. Краљ Милан Обреновић запазио је цртачки дар и патриотске теме Ђорђа Крстића, те му помаже да 1873. године упише Ликовну академију у Минхену. Тамо је остао све до 1881. године. Сlike које су настале током његовог боравка у Минхену карактерише немачки релизам, а слика „Анатом“ је награђена наградом минхенске Академије. Једногодишњу стипендију за усавршавање у Риму добио је 1881. године. Окончавши усавршавање у Риму, Крстић путује по Србији и тада настају слике Студенице и Жиче, пејзажи Косова, Лесковца, Чачка... Постао је члан Српског ученог друштва 1884. године, а осам година касније постаје члан Српске краљевске академије. Осликао је и иконостасе у Ложовику, Чуругу, нишкој Саборној цркви и у Старом Ацибеговцу. Преминуо је 1907. године у Београду.

Слика „Утоплѣница“ настаје током његовог школовања у Минхену 1879. године. Ово дело је освојило бронзану медаљу на изложби Минхенске академије. Крстић је, инспирисан стиховима Јована Јовановића Змаја, урадио цртеж на ову тему још 1876. године. Наставио је да развија ову идеју док није дошао до композиције какву ми данас познајемо. Одликује је једноставно ликовно решење прожето европским идеализмом. Композиција је хоризонтална. На слици је приказана утоплѣна девојка на обали са својим дететом. Не постоји јасан извор светла, него као да оно извире из самих фигура. Топли тонови њене одеће су у контрасту са тоновима њеног окружења, што ствара утисак првог и другог плана. Слика је емоционална, али у исто време застрашујућа у својој мирноћи. Овај тренутак уопште није приказан театрално, него као да се сам сликар кроз ову слику помирио са оваквим трагичним крајем, а нама само указује на крајњи исход неког

Слика Утоплѣница
Преузето са: https://sr.m.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0%C4%90.Krstic%C4%87_Utopljenica.jpg

Ђорђе Крстић:
Преузето са сајта Wikipedia,
аутор: Аутор: Непознат - [1],
Јавно власништво, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=1533915>
Линк: https://sr.wikipedia.org/wiki/%D0%82%D0%BE%D1%80%D1%92%D0%B5_%D0%9A%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%9B#/media/%D0%94%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0:Djordje_Krstic.jpg

догађаја. Пејзаж који окружује ове две фигуре, суморни облаци, поломљене трске и ветар који је узбуркао воду, указују на невреме које доприноси суморној атмосфери слике. Преовлађује хладан колорит коме је допринела тамна подлога на којој је радио. На основу одеће утоплѣнице, може се предпоставити да је Босанка или Херцеговка. Неки сматрају да је страдање народа на територији Херцеговине послужило као инспирација и да оно представља историјску позадину слике. Укључивши и фигуру детета, указао је на ужасе таквих историјских дешавања када страдају и они најневини.

Слика је оставила веома снажан утисак на мене када сам је први пут видела. Сваки пут када бих отишла у Народни музеј, увек бих застала испред ње. Лице девојке и детета неко време нисам могла да заборавим, јер ме је та смиреност на њиховим лицима поражавала. Себи сам постављала питања зашто се то десило, шта је представљало повод за овако нешто. Тада одговор нисам пронашла, а нећу га никада ни пронаћи.

Ана Симиџија, IVЛТ

„Comedian“ („Комичар“)

„Comedian“ је скулптура, која је започела разне дискусије и узбуркала јавност од кад је била изложена на „Miami art basel“ фестивалу децембра 2019. године. Осмислио ју је Маурицио Кателан, италијански уметник, познат по својим хиперреалистичким скулптурама. Такође је добио и титулу шаљивције уметничког света због свог сатиричног приступа уметности. Три „скулптуре“ продате су за 120.000\$. С обзиром на то да је скулптура сачињена од банане и лепљиве траке, поставља се питање да ли је новац разумно уложен. Свакако, они нису добили банану и лепљиву траку, већ сертификат о аутентичности којим имају ауторска права на ту идеју. Скулптура је направљена тако да нико не би хтео да је купи, али је ипак некако магично продата.

Кателан овим чином жели да критикује тржиште модерне уметности и да докаже да

се стварно може било шта продати за велику суму, само ако је под великим именом. У овоме се може видети и мало Кателанове претенциозности – продајом овог дела доказује нам како он може да заради новац не радећи скоро ништа и да ће ипак људи тражити дубље значење због његове славе и признатости у уметничком свету. Али не заборавимо да ово дело јесте „Comedian“ а шала је смешнија ако се и други људи њој прикључе. Давид Датуна је уметник перформанса и велики обожаваца Кателанове уметности. Толико му се свидела Каталанова скулптура да није могао да се суздржи а да је не поједе. Овај акт је назвао перформансом „Hungry artist“ („Гладан уметник“) Датуна је избачен са фестивала. Датуна је самим тим чином повећао вредност саме скулптуре. Људи ће волети и ценити уметничко дело утолико више ако се прича о

Милош Лазаревић

њему и ако је сама прича занимљива. Зато је трећа продата банана продата за 150.000\$. Не верујем да је Датун имао ово на уму током свог перформанса. Рекла бих да је само хтео пажњу, желео је да буде део сензације каква је Кателанова скулптура. Успео је у свом циљу и то се да видети из безброј интервјуа са Датуном након завршетка фестивала. Род Вебер се такође прикључио шали и, док су радници музеја мењали поједену банану, написао „Epstien didn't kill himself“ („Епстиен се није убио“). Име „Epstein“ је намерно написао погрешно и то црвеним ружем по зиду на којем је пре стајала банана. Њему се није посрећило и завршио је у затвору на два дана. Вероватно су га третирали другачије јер није био довољно познат, свакако, ово је он имао да каже: „Искрено, нисам дошао данас овде са намером да учиним то, али се видело да је оно што су они радили као ратовање мимовима. Као да уметност више није уметност, већ мимови. Ни један мим не може бити бољи од другог мима док се мимови не споје. И осећао сам да их морам спојити.“ Још један смешан део ове ситуације је Кателанов одговор на растућу популарност његовог дела: „Увек кад сам путовао имао сам банану на зиду. Никако нисам могао да је завршим. Само сам се једног дана пробудио и синило ми је „банана би требало да буде банана!“ Овде Кателан наставља своју шалу и опонаша и исмева уметнике који покушавају да нас натерају да мислимо да су се они потрудили око дела које је заправо веома једноставно и интелектуално незахтевно.

Свакако, иако веома смешна, ова ситуација је веома патетична. О овој скулптури писали су критичари широм света, најчешће наглашавајући да је реч о пародији нечега што би требало да буде поштовано. На нама је да учинимо све да се права уметност врати ономе што је треба да буде: уметност настала из преке потребе за уметношћу и ни из чега другог. Дела, настала из те потребе, јесу једина дела која ће ме икада дотаћи и за која верујем да ће остати упамћена у историји човечности.

А. Т.

Стари Јеврејин Рембрант

Када посматрамо Рембрантово дело, на први поглед видимо само портрет, још један у низу фантастичних студија периода барока. Ово дело, поред обичног портрета представља једну животну причу. Представља старца који је проживео живот у његовом пуном смислу. Старца на чијем се лицу и у чијем се погледу тај живот оцртава.

Он је замишљен, његов поглед далек, одсутан, путује кроз далека поглавља и поноре живота и прониче у најмрачније дубине некадашњег битисања. Он се осврће на године које су протекле, које су изградиле и одузеле фрагменте његове личности и формирале човека који се налази пред Рембрантом и његовим платном. Да ли је уметник само верно приказао оно што је видео без неког дубљег значења и мотива? Или је представио старца чију је причу упознао, разумео и чији је дух прожео кроз платно, смелим руковањем бојом и потезима? Тешко је помислити да је уменик само површно, случајношћу и изузетном виртуозношћу представио још само једног модела, верно преносећи слику коју види пред собом. Насликао је старца окованог тежином и пропашћу која чами у њему већ дуги низ година. Његове боре, очи у којима плива туга сведок су времена, која су одавно ишчезла и прошла.

Ово дело није слика човека, већ живота, свог мучења које он наноси и последица које је утиснуо у једног старца, који у позним годинама свог живота, ставом и замишљеним, сетним погледом, инспирише уметника као што је Рембрант да његову причу пренесе свима.

Тара Томић, ШЛТ

Архитектура Шигеру Бана

Био је први архитекта у Јапану који је саградио кућу, користећи само папир. Био је привучен употребом папира јер је папир јефтин, рециклира се, доступан широм света и лако је заменљив. Банов рад са папиром и другим природним материјалима заснива се и натома што прави врло мало отпада.

Шигеру Бан је рођен у Токију. Студирао је на Токијском универзитету уметности, а потом на Институту уметности Јужне Калифорније. Касније је отишао у Купер Јунион школу архитектуре, где је студирао код Џона Хејдука и дипломирао 1984. Од Хејдука Бан је стекао интересовање за стварање “тродимензионалне поезије”.

За Бана једна од најважнијих компоненти у његовим радовима је “невидљива конструкција”, односно он своје конструктивне елементе укључује у дизајн.

Био је први архитекта у Јапану који је саградио кућу, користећи само папир. Био је привучен употребом папира јер је папир јефтин, рециклира се, доступан широм света и лако је заменљив. Банов рад са папиром и другим природним материјалима заснива се и натома што прави врло мало отпада.

Банов експериментални развој конструкција папирних цеви је покренут 1986. године. Цевии од папира нису баш типични

грађевински материјал, Бан је приметио да је структура папирних елемената много боља од очекиваног. Папирне цеви добро су се показале и за изградњу склоништа за хитне случајеве током избегличких криза 1994. године.

Бану је био понуђен пројекат обнове после земљотреса који су погодили Јапан 1995. године. Не само што су привремена склоништа била веома јефтина. И једноставна за склапање, него су и пружала вишемесечне услове за живот у поређењу са традиционалним шаторима. За зидове су се користиле папирне цеви, за кров водонепорни шаторски материјал, а темељ се састојао од донираних гајби пива испуњеним врећама песка.

У дизајну „Папирне куполе” 1998. папир је као иновативни грађевински материјал морао да удовољи строгим грађевинским правилима. У овом пројекту равне летвице од папирних цеви повезане су ламинираним спојницама. Иако су спојеви скупи, цена папирних цеви је била ниска за укупни буџет. Поред тога папирне цеви биле су хидроизоловане како би се смањила експанзија и стезање због влажности.

Бан је осмислио дизајн Јапанског павиљона за Ехро-2000 у ХанOVERу у Немачкој у сарадњи са архитектом Фреј Оттом и грађевинским инжињером Буром Хаполдом. Структура решетке дуге 72 метра изграђена је од папирних цеви. Али због строгих грађевинских закона у Немачкој кров је морао бити ојачан потконструкцијом. Након изложбе папирна структура је рециклирана и претворена у папирну у кашу.

Бан је дизајнирао надстрешницу за музеј уметности у Таинану. Ова зграда има карактеристичан облик, са површином изложбеног простора од 2508 метара квадратних, смештеног на 5 спратова. Док је Бан обилазио локацију где је била планирана изградња приметио је да су околне зграде густо збијене и да нема паркова где би се људи шетали и опуштали. Зато је осмислио да парк буде комбинован са музејом, што би посетиоцима омогућило шетњу парком током изласка из музеја.

Једна од највећих дрвених грађевина у Европи је седиште Swatch-а у Швајцарској. Закривљене мрежасте решетке изнад улице повезују Swatch и фабрику Омега.

Шигеру Бан је био унајмљен и да трансформише стари каменолом у Кентакију у кампус за производњу бурбона.

Шигеру Бан је 2014. године освојио Прицкерову награду за свој значајан допринос у архитектонским иновацијама. Његова способност да примењује знање у различитим контекстима резултирала је ширином његовог рада. Бан је користио своје знање не само не само за стварање прелепе архитектуре, већ као и средство за помоћ онима којима је помоћ потребна; стварањем брзих, еколошки одрживих стамбених решења за бескућнике и расељенике. Како Прицкеров жири наводи: „Шигеру Бан је неуморан архитекта чији рад одише оптимизмом”.

Милица Берић, IVИД

Папирне куполе:

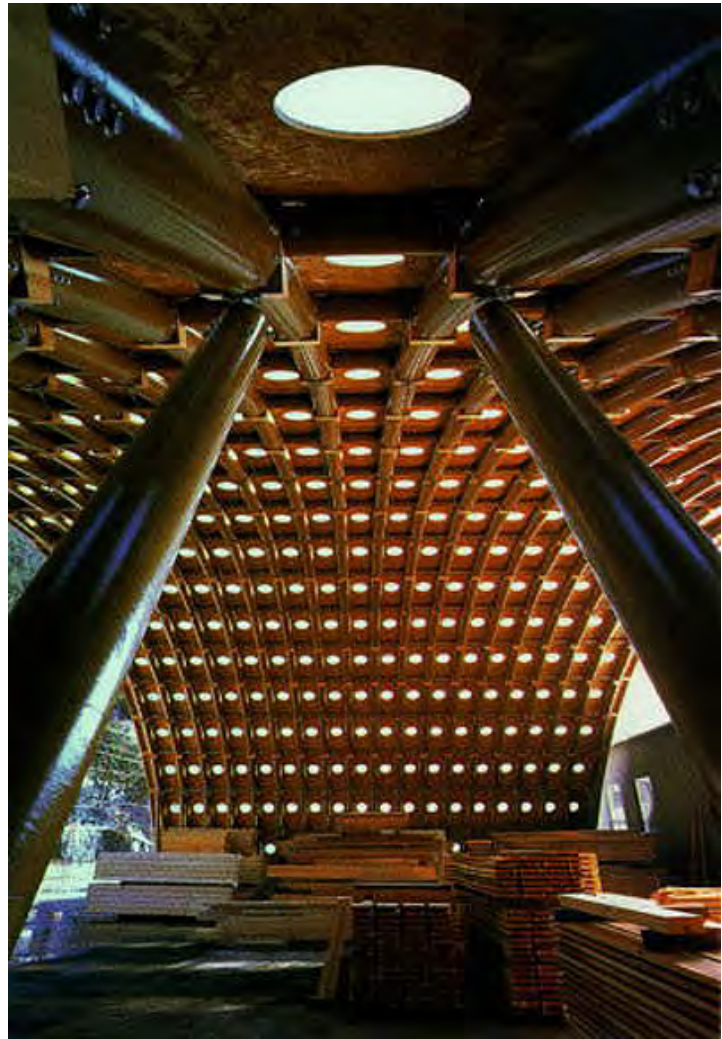
Преузето са <https://ounodesign.com/2010/08/16/shigeru-ban-paper-architecture/>

Tainan Art Museum:

Преузето са: <https://www.dezeen.com/2020/01/30/photos-shigeru-bans-tainan-art-museum-building-architecture/>

Шигеру Бан:

Преузето са: https://en.wikipedia.org/wiki/Shigeru_Ban

Марина Абрамовић

Када би се бацио поглед на целокупни опус Марине Абрамовић, сваки њен поступак да креативно или уметнички изрази себе или нешто из себе је увек представљао неку врсту ослобађања.

Прва изложба Марине Абрамовић била је „Дрангуларијум“ у СКЦ-у, 1971. године.

У тој изложби Марина и њена класа су приказали објекте које су они вредновали и који су били кључни за њихово стварање. Уместо да приказују велики рад великог уметника, приказивали су живот уметника у својој интими. Ова изложба је имала улогу да изненади као и велика количина њених каснијих радова. Тај период би се могао назвати и ОСЛОБАЂАЊЕ ОД УМЕТНОСТИ и свих њених дотадашњих токова. Ово је био покушај да се ослобађањем од дотадашње уметности сагради нова.

Године 1975. Марина Абрамовић одлази у музеј „Stedelijk“ у Амстердаму, где упознаје холандског уметника Улаја, са којим почиње дванаестогодишњи уметнички живот. Чињеница је да се она комплетно и до краја давала у свему томе, не одустајући од пројеката. Он није имао ту снагу и упорност.

У периоду од 1973. до 1975. године спроводи серију перформанса Ритам (10, 5, 4, 2, 0), који одражавају извесне друштвене и политичке импликације. Неки од ових перформанса забележени су видеом, али се видео-запис, као битан део перформанса, јавља тек у групи Ослобађање гласа (у СКЦ-у), Ослобађање тела (Kunsthau у Берлину) и Ослобађање меморије (у галерији „Дачић“ у Тибингену). Перформанси су изведени на три различите локације, са идејом да се свака од њих приказује у виду *video environment*. Дакле, док се у једној просторији одвија перформанс, у другој се на екрану пројектује снимак акције уживо. Одлука уметнице да ове перформансе забележи видеом говори о томе колико јој је био важан темпоралан аспект изведеног рада, као и непосредност која се остварује са посматрачем. Марина Абрамовић брише границе које деле уметност и уметника.

С. П.

Фотографије: Александар Загорац

(фотографије претходно објављене на школском сајту)

Марија Ђурић

Марија Ђурић рођена је 1971. године у Бајиној Башти. Факултет Примењених уметности и дизајна завршила 1996. године на одсеку Зидног сликарства у класи Миодрага Вујачића-Мирског у Београду. Живи и ради у Београду као професор Цртања и сликања у Школи за дизајн.

Члан је УЛУПУДС-а од 1995. године. Реализовала је десет самосталних изложби и преко тридесет групних, од којих су неке међународног карактера.

Похвалу за цртеж добила је 2012. године на „19. Београдска мини арт сцена“, Галерија Сингидунум, Београд. Њени радови се налазе у многобројним приватним и галеријским колекцијама.

Десетом самосталном изложбом „Страст“ (2019) заокружила је циклус започет 2014. године. Сликама насталим у периоду од 2017. до 2018. године предходиле су три изложбе цртежа – у Галерији Установе Културе у Бајиној Башти (2016), „Занос“ у Модерној галерији Лазаревац (2018) и „Медитативни записи“ у галерији „Степениште“, у Шуматовачкој у Београду (2019).

„Медитативни записи“, 2019. (текст из каталога, М.Ђурић)

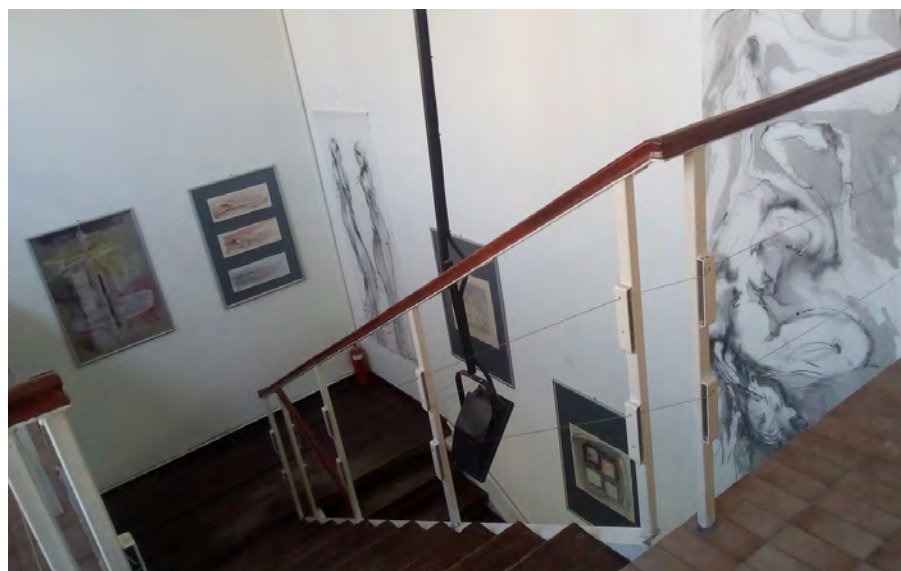
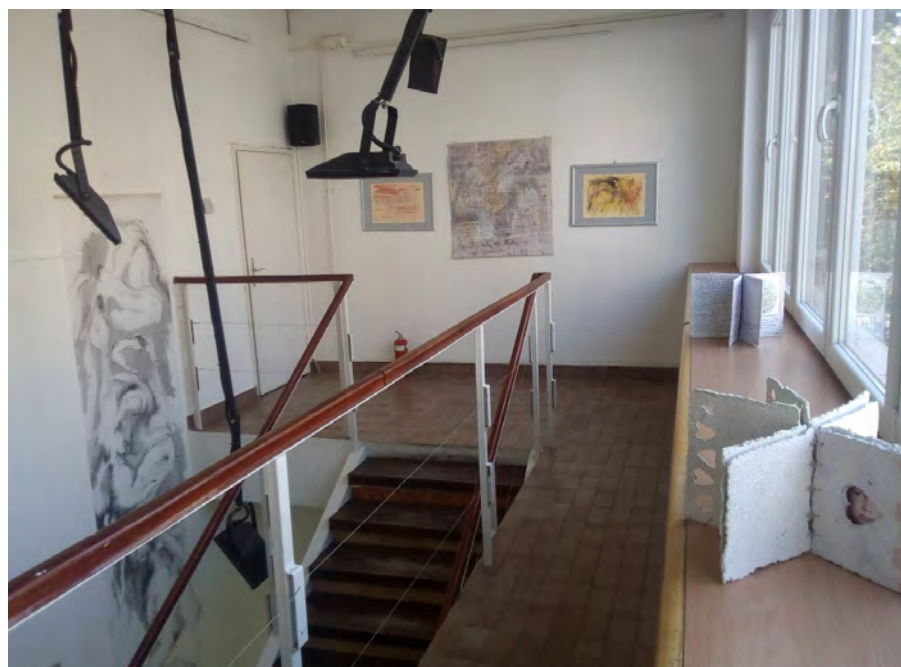
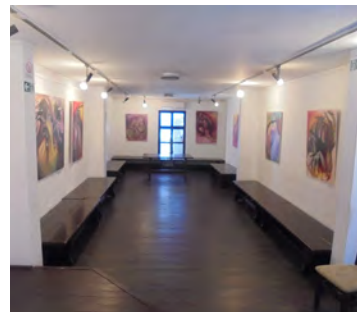
Записи су „писани-цртани“ без намере да се читају, већ представљају текстове који егзистирају попут сложеног ликовног елемента. Слова су написана динамично, једна преко других, различитих величина, граде текстуре богатих ликовних вредности. Попут дневника, интимних мисли, размишљања, одлука или обећања, написане речи имају лични значај и скривена значења. Слојевити лазури, испреплитани текстови, транспарентно обликују тренутак, драгоценим чулним траговима стварају флуидне пејзаже, слојевитих перспектива. Природом гестуалног процеса рада („flow“)*, форме губе облик прелазе у знакове, знакови у форме. Формиране ауре, потезом линије или четке, мрље, разливањем тушева кроз обресе тела чине пејзаж просторно комплексним.

(текст Марије Ђурић из каталога „Медитативни записи“, 2019. године, фотографије преузете из приватне архиве)

Серија слика, арила на платну настала је или проистекла из теме којом се већ неко време бавим. Просто сам хтела да „медитативне записе“, уместо нацртам тушем и пером, насликам четком и бојом. Страст према животу, љубави, деци, сликању, раду, борби, егзистенцији, природи, све заједно тежи некад и претеривању, па је потребна и велика снага за контролисање, каналисање и усмеравање у правом смеру.

(текст Марије Ђурић из каталога „Страст“, 2019. године)

Марија Ђурић

БАЈКА О ЛЕПТИРИМА

Гусенице живе на листовима питомих биљака, проводе време брстећи их и спавајући на њиховим зеленим стабљикама не сањајући, притом, снове лептира. Несвесне да ће свака једног дана бојити шаре својих крила. Пробудиће се снено, неспретно и успорено, ширећи своја крила чија им функција још увек није позната. Тако крхки и нежни, пролазе кроз широке хоризонте непознатог. Од једног начина живота нагло се почињу сналазити у туђој перспективи. Сад имају могућност да виде више од стабљика и лишћа. Дат им је један дан. Месеци чекања за један дан. Да ли је тај дан довољан? Мириси околног цвећа плове по ваздуху и лептири слећу на нежне латице, наивни, не знајући да људи вребају њихов тренутак слабости. Њихова разноликост и лепота маме људе да их ухвате и задрже за себе. Не ломите им крила, није довољно за вашу срећу што туђе снове онемогућавате!

Жеља лептира је да лете ка светлости. Каква је то жеља? Од толиког неба и земље, од толико цвећа и нектара. Сунце је пријатно само на одређеној раздаљини, шта је то што их похлепно мами све ближе и ближе? Не знају последице својих жеља. Лептиров последњи плес лепршав по ноћи, опрашта се уз шум ветрова који га лутајући носе кроз облаке, док не примети варљиву светлост, док не крене ка њој, док му се изморена крила не спрже, док коначно не осети своје жеље на сопственим крилима као кристалну прашину која се расипа.

Лептири живе само један дан, у којем стигну проживети сав смисао, сврху и суштину постојања, у свој својој величанствености битисања, док људи то не успеју постићи ни за цео живот.

Јана Лека, ПА

Пародија Петраркиног „Канцонијера“

Тог дана спавах ја до касно.
Зраци сунца вирише кроз ролетну.
Устадох једва и видех лице красно,
на сторију је носила сукњу флуоресцентну.

Док зној ми је низ лице лио
инстаграм профилем скроловах јој вешто.
Ја се не чувах – ухваћен сам био,
до хајлајтова њених већ сам осећао нешто.

Нека је блажен тај дан
и особа што је стави на стори.
Она је дивна, лепа је ко сан,
та мала је презгодна, она стварно гори.

Све сам јој објаве лајковао ја,
ал' вај-фај лош је, неко ми га краде
и кад пробих да бацим коментара два
мој интернет нагло тада стаде.

Проклињем сад Бога и 5-ге мрежу
што узеше је без најаве какве.
Јузернејм сам заборавио, осећања ме стежу,
умрећу видим од љубави такве.

Рифреш дугме притискам већ сат.
Сузе ми низ лице теку.
Фали ми њен црвени мат,
а ране моје страшно пеку.

Прогањају ме те тамне очи
и од сукње флуоресцентне носталгија ме хвата.
Кад је се сетим притисак ми скочи,
па плачем на рамену свога милог брата.

Нек ми се љубавна песама заврши ту,
од данас је виђам само у сну.

Емилија Томић, ІА

Хелена Јовановић

ВАНРЕДНО СТАЊЕ: од Бокачовог Декамерона до коронавируса

У делу Ђованија Бокача из периода ренесансе, Декамерон, описано је стање куге у Фиренци, које групу младића и девојака принудно окупља у изолацији коју проводе тако што једни другима причају приче. Ми се данас суочавамо са сличном ситуацијом, па чак иако ова два вируса одваја временски период од неколико векова, њихова заједничка особина је да окупљају људе, јер се човек осећа најсигурније у заједници за коју чак можда није ни марио пре опасности. Једина фатална промена која се у међувремену догодила јесте слабљење људских односа.

Када те мирис смрти потера на пусто имање у Фиренци, можеш заборавити на очај због чињенице да си само слабаши смртни створ уз помоћ само једне ствари: приче. Приче су биле једина срећа, мелем и лудост, једини начин да се оде у било који други свет, било чији јад. Приче су биле једина одбрана против лажног морала. Данас, се од људи тражи једна мала жртва: остајање код куће, али је човеку она изгледа превелика, био то обичан радник или господар светског богатства. Након зноја, крви или отказа на послу, човек се врати кући где почиње гори део кажњавања, борба против унутрашњих демона.

Сви су се плашили карантина, јер су знали да ће први пут упознати свог партнера, јер више нема кафана, забава, продавница и осталих лаких излаза. Најгори део вируса није умирање, већ откривање апсолутне мржње према другима, најгора последица коју доноси вирус је претварање у мизантропа, а за то никад неће постојати вакцина. Временом се губе те срећне маске, замењују их сва сећања на изгубљене прилике у животу. Човек је гладан за нечим новим, неким новим лажним испуњењем, али кад је живот стао, тешко је издржати без редовне дозе. Једном средњовековном човеку није сметало да се живот заустави, јер му нису били наметнути идеали успеха о којима би размишљао од изласка до заласка Сунца. Миловање траве по голим ногама, попут мајчиних пољубаца током летњег дана, и приче о љубави су биле довољне да залече штету.

После сваке кише појави се лепо време, али киша не мора увек да буде негативна ствар, киша може да разнесе крш и отвори нове путеве. Неко може то падање кише да проведе причајући приче, а неко може у насиљу и хистерији, на нама је да одлучимо шта је боље. Као што куга однесе животе, тако можемо и ми да оставимо сав непотребан терет у прошлости. Живот може бити једноставна и лепа ствар, тиме што га компликујемо непотребним хтењима и наметнутим идеалима који иду ван наших могућности, само себи и другима стварамо несрећу.

Нађа Михић, ПЛТ

Стефан Тодоровић

Борба са ветрењачама

“На овом свету постоје две врсте људи, они којима све треба да се објасни...” “А други?”, запитаће се та друга врста. Те људе углавном називамо сањарима, онима који живе у облацима, на некој другој таласној дужини.

Нико није крив за начин на који раде његове очи или глава, а ипак, ако се мало разликујемо од такозване норме понашања, аутоматски морамо да испаштамо. Шта је мало дете криво, ако уместо птице или авиона у небу види метеор, птеродактила, звезду падалицу, НЛО, пресвету кочију или паперјасто цвеће? Па шта ако неким треба помоћ да се снађу у свету који можда никада није био намењен њима? Нису сањари криви што им природа одређује шта могу, а шта не. Да сањара нема,

овај свет би био болно досадан. Да оних што виде другачије од осталих нема, не би било мноштво књига, филмова, серија, слика... Никада се не би могло побећи од реалности и њене дводимензионалности. Наравно, то не значи да не треба неко и да буде присебан, прикован за земљу. Да тегова какви су ти нормални људи нема, да нас држе, ми бисмо одлетели од земље заувек. И то је сасвим у реду; не треба терати неког да буде оно што није. Докле год нико никога не повређује, летачи могу слободно да лете, а тегови могу слободно да тегле.

Није глуп онај који се разликује, глуп је онај ко то не уме да прихвати.

Ива Мијушковић, ПА

Тара Томић, ИЛУТ

Простор

Простор је често на озбиљним сликама једна од најважнијих илузија које уметник постиже. Неко је рекао да је Бог простор. Свиђа ми се то мишљење. За мене је простор поетичан. Кроз такву просторну поезију може се испевати и трагедија и љубавно усхићење.

Простор се на уметничком делу може представити кроз боју, тон, интензитет, линије перспективе, тачкицама... У последње време сам се упознавао са животом и делом сликара Дејвида Хокнија. Волим његове цртеже, нарочито портрете његових пријатеља и љубавника.

Хокни је истражио велики број начина представљања перспективе и дошао је до интересантног закључка о инверзној перспективи:

„У обичној перспективи имамо једну недогледну тачку (која води у бесконачност), док инверзна перспектива недогледну тачку раширену на целом делу, што значи да је бесконачност свуда, укључујући посматрача.“

Текст и илустрације: Филип Савковић, ИВИД

Скулптуре од песка

Неким људима одлазак на плажу значи уживање у океану, шетња обалом, сунчање или прављење дворца од песка. На плажама Рија де Жанеира играње песком није само активност којом се баве деца. Дуж његових плажа на Копакабани уметници стварају визуелна ремек-дела искључиво од песка и воде.

Када сам имала шест година по први пут сам туристички обишла своју родну земљу Бразил и један од њених најлепших градова Рио де Жанеиро. Имала сам привилегију што смо одсели у хотелу на плажи Копакабани, јер сам сваког јутра одушевљено откривала да су на њој начале нове скулптуре од песка. У тим годинама ми је деловало као да су их неке виле преко ноћи стварале. Свака је била једнако очаравајућа.

Моделовање уметничких форма од песка може бити сликање песком, прављење скулптура од песка или пуњење боца са песком у боји. Два основна састојка који се користе за скулптуре од песка су песак и вода, а како песка у изобиљу има на пешчаним плажама, најчешће се тамо и праве.

Професионални вајари скулптура од песка, као што је Карен Фралих, кажу да се за прављење ових скулптура не може користити мекани, лепршав и сув песак. Песак мора да буде веома мокар и сабијен пре него што се приступи моделовању. Једна од највећих заблуда о овом занату је, како она каже, да је то веома лак посао; да се седи на плажи, уз неко освежавајуће пиће и ужива. Ово је заправо изузетно физички и технички изазован и интересантан захват. Сам процес израде скулптуре је дуг и осетљив. Почиње се са великом гомилом влажног песка, на коме уметник ради рукама, формирајући облик којим песак почиње да оживљава. За фин рад се користе штапићи, чачкалице, четкице, пера, шта год одговара уметнику.

Прављење скулптура од песка у Бразилу највише се развило деведесетих година прошлог века, када је бразилска серија „Жене од песка“ била приказивана. Претеча ове уметности у Бразилу био је уметник пластике и професор Педро Геруми. Он је отворио прву званичну школу „Скулптуре од песка“ коју је више од 20 година промовисао плажама Сантоса и Сао Висенћа, подучавајући тако заинтересоване особе како се праве скулптуре од песка.

Неко време је било и затишја у развоју ове бразилске уметности, али је поводом прославе петстоте годишњице открића Бразила отворен музеј скулптура од песка, где је више од триста скулптура од песка приказало историју Бразила. Овај догађај је организовао вајар Клаудио Л. Ногуеирол, а у њему су учествовали и други познати и награђивани бразилски вајари у песку и тиме доказали светски квалитет ове уметности.

Током осамдесетих година су на бразилским обалама отварање школе у којима су подучавани бразилски и светски студенти, а у данашње време ова се уметност одржава кроз летње радионице.

Жозеан Ходригес, светски првак у прављењу скулптура од песка, у детињству, једног поподнева када му је било досадно, отишао је на плажу да пронађе златну огрлицу. Уместо тога је упознао човека који му је постао ментор и научио га како да прави скулптуре од песка. Његове вештине су га провеле по свету од Јужне Америке, Европе и Блиског Истока до Азије, али се најрадије враћа на Копакабану. Док прави скулптуре каже да се осећа најслободније и да му је то као терапија.

Познати бразилски вајари скулптура су још и Исак Коуту, кариока који живи и ради у Сантосу, као и Карлос Думонд Ђи Андрађи.

Ова уметност је раширена и по многим другим крајевима света. Постоје првенства на светском нивоу. Светско првенство у моделовању скулптура од песка је од 1989. до 2009. године одржавано у Харисон Хот Спрингсу, у Канади. Многе друге државе имају своје верзије светских првенства јер није могуће окупити све људе који се квалификују на истом месту, у исто време, због трошкова и логистике.

У неким земљама се одржавају и фестивали скулптура од песка унутар шатора, на пример у Сједињеним Америчким Државама, у Клинвотеру на Флориди, постоји „Фестивал шећерног песка“, на коме буду изложене огромне скулптуре. Марк Масон, један од професионалних вајара ових скулптура, рекао је да је за њега ово пре свега био хоби који се претворио у страст, и који је постао професија и да му овај начин уметничког стварања одговара јер је један од најбржих начина да се нешто створи од зачећа до готовог производа. Скулптуре му не недостају јер их непрекидно жели градити.

Текст: Андреа Давидовић Марото

Извори:

CBS Sunday Morning „Soaring sand sculptures“

CNN „Building sand castles for living“

Quartz „The Brazilian king living in a sandcastle“

www.sand-museum.jp

Скулптура од песка 1:

Преузето са сајта: <https://pixabay.com/photos/sand-castle-sandburg-art-1639994/>

Скулптура од песка 2

Преузето са сајта: <https://pixabay.com/photos/sand-castle-beach-holidays-sand-796488/>

Скулптура од песка 3

Преузето са сајта: <https://pixabay.com/photos/sand-sculptures-art-sculpture-2570193/>

На обалама Шпаније, вајар скулптура од песка Андоније Бастарика, направио је серију реалистичних скулптура животиња, које изгледају као да су се окупале на плажи. Андоније налази уздигнуте платформе близу обале, где одлаже канте песка, па их обликује рукама или неким другим алатом, све док не добије задовољавајући резултат. Бастарика, затим, користи поједине предмете као украсе (праве рогове на глави скулптуре и стене као копита).

Највећа атракција скулптура од песка се налази у западном Јапану где постоји читав музеј посвећен овом облику уметности под називом „Музеј песка“, и налази се на песковитим динама Тотори. Оформио га је јапански професионални вајар Кацухико Чин, а сваке године се позивају светски вајари да на одређене теме направе нове скулптуре у оквиру основне теме „Путовање око света у песку“. Професионални вајар Сусе Мекгру каже да за свој рад користи било који алат, и да је при прављењу ових скулптура највећи изазов одупрети се гравитацији. Тајна скулптура је у сабијању, а кључно је и какав се песак користи. Скулптуре се након завршетка изложбеног термина, враћају у песак.

Пошто су скулптуре направљене само од песка и воде и нема друге скулптуралне потпоре у њима, увек колапсирају. Тако да иако је уметност скулптура од песка прелепа и импресивна уметност, она је и привремена и пролазна, јер не може да буде трајна.

Међутим постоји један уметник из Рија де Жанеира, који покушава да пркоси времену. Марсио Мизела Матолис, познат по називу „Краљ“, не само што је направио скулптуру пешчаног дворца, већ је и одржава живићи у њему. Наиме, пешчани дворца који је Марсио дизајнирао је уједно и његов дом! Марсио каже да је екстеријер дворца инспирисан архитектуром Антонија Гаудија и Оскара Ниеветра, и да он није планирао да у њему живи, већ само да у њему складиште своје књиге. Али да би га одржавао морао је да се у њега и усели. Зато је пре двадесет и две године напустио стан у Рију и започео живот на плажи. Унутрашњост пешчаног дворца је само три квадратна метра, али он, живећи у њему, не мора да плаћа станарину. Кува на једноставној плинској боци/решоу, купа се у оближњој ватрогасној станици, а храну купује продајом старих књига из дворца. Марсио каже да има све што му је потребно, и да се једино нада да ће моћи да настави да прави своје скулптуре.

Водич кроз позориште

Годинама се активно бавим глумом. Волела бих да вас уведем у креативни свет позоришта, да вам приближим, опишем и препоручим неколико представа. Надам се да ћу успети да вам дочарам магију позоришног света и опишем шта се то збива на „даскама које живот значе“.

„Буба у Уху“ – Жорж Фејдо

Овај француски водвиљ одгледала сам први пут у петом разреду основне школе у једном аматерском позоришту. Пет година касније имала сам прилику и да играм у „Буби у уху“, у истом аматерском позоришту где сам је и одгледала први пут. „Буба у уху“ вас неће оставити равнодушним и ако сте се некада запитали како бисте се снашли и реаговали у најнепријатнијим ситуацијама и највећим неспоразумима, одговор ћете добити управо у овој представи.

Комедија Жоржа Фејдоа прати причу успешне и срећне породице која на први поглед делује складно и испуњено, али да ли је заиста тако? Радња је смештена у двадесети век, у Паризу, где је сваки лик стављен на пробу и доведен до граница издржљивости.

„Неки то воле вруће“ – Били Вајдер

Мјузикл који сам гледала више пута и смејала се већ доста познатим реченицама. Ако вам се филм допао, због енергије која се може осетити само током извођења уживо, мјузикл ће вам се допасти још више!

Радња овог мјузикла смештена је у 1929. годину, а главни јунаци су два цезера (Џо и Џери), који беже од мафијаша из Чикага након што су присуствовали масакру. Како би сачували главе на раменима, Џо и Џери се претварају у жене, постају Дафина и Џосефина, и прикључују се женском бенду.

„Гардеробер“ – Роналд Харвуд

Комад који никога не оставља равнодушним!

Већ годинама „Гардеробер“ не постоји на репертоарима позоришта у Београду, међутим почетком 2019. године успела сам да уграбим карту за извођење ове представе у једном аматерском позоришту.

Прича прати глумачку групу током критичних година Другог светског рата. Поред бомби, туге и немаштине који их притискају и муче, они настављају да изводе представе. „Гардеробер“ је дело које публици показује суштину љубави према глуми и посвећености послу који се истински воли целим бићем.

„Секунд и 35 стотинки“

– Небојша Ромчевић

Представа коју бих препоручила свима, поготову младим генерацијама. Оставила ме је без текста и не знам шта бих пре издвојила; музику, јаку енергију која се осећала читавих сат и двадесет минута, сценографију или приказ кулминације и расплета!

„Секунд и 35 стотинки“ је комад комедије који приказује љубавно – другарски троугао где се провлачи сујета, љубомора али такође су присутни љубав и срећа. У представи се појављује 11 глумаца који играју животне судбине двојице дечака и једне девојке у три временска периода: оно што су они хтели – 10 година, оно што су могли да буду – 20 година и оно што на крају и јесу – 30 година.

Репертоари наших позоришта су пребогати. Погледајте бар једну од ових представа, проведите слободно време што пријатније!

Николина Попов, IIIA

Traces of memory

Учешће Школе за дизајн у Еразмус плус интернационалном програму - TRAME

Под покровитељством фондације Ерасмус плус и Европског корпуса солидарности, Школа за дизајн се укључила у интернационални програм под називом TRAME (Traces of memory). Циљ овог програма је стицање знања, вештина и искустава ученика средњих школа у сфери археологије и културог наслеђа различитих географских подручја. Учесници пројекта ће бити ученици средњих школа из Србије, Италије и Мађарске (Школа за дизајн (Београд); Лицео Пило Албертелли (Италија); Pécsi Hajnóczy József Kollégium (Мађарска) и професионалци из области археологије и културног наслеђа европских држава (Parco Archeologico del Colosseo (Италија); Варшавски универзитет (Пољска); Археолошки институт Београд; Association of Cultural Heritage Managers (Мађарска)).

Образовна вредност културног наслеђа данас је широко призната у друштвеним, научним и институционалним нивоима. Срж овог пројекта је разумевање како се различите културе развијају услед прихаћа елемената из других култура и динамични однос између идентитета и различитости. Идеја пројекта је да омогући ученицима средњих школа да открију и разумеју вредност културне разноликости кроз наслеђе древних цивилизација које су живе на истим територијама.

Специфични циљеви пројекта TRAME - Трагови сећања су:

- промовисање друштвене и образовне вредности културне баштине и њен допринос друштвеном укључивању и изградњи европског држављанства,
- културна разноликост као наслеђе локалних идентитета и древних миграција,
- стварање и развијање иновативних образовних методологија намењених ученицима средњих школа, чији је циљ да промовише активно учешће ученика у изградњи начина откривања и тумачења културног наслеђа древних миграција,
- промоција и развој кључних компетенција и вештина међу ученицима, као што су развијање иницијатива и комуникације на страним језицима, друштвених и грађанских вештина и културно изражавање,
- оснаживање везу између археолошких налазишта и локалне заједнице.

